

## ใบความรู้ เรื่อง สถาบันทางการเงิน

สถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเงินของประเทศ โดยทำหน้าที่ระดมและจัดสรรเงินทุนแก่ภาคเศรษฐกิจจริง การชำระราคาและบริการ การบริหารความเสี่ยง รวมถึงการให้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ สถาบันการเงินที่มีประสิทธิภาพ ต้องโปร่งใส มีธรรมาภิบาลและบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม สถาบันทางการเงินประกอบด้วย

### (1) สถาบันการเงินที่ประกอบกิจการธนาคาร

1.1) ธนาคารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดระบบการเงินและรักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ บทบาทและหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยมีดังนี้เป็นผู้ออกธนบัตร เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์เป็นนายธนาคารและตัวแทนทางการเงินของรัฐบาล ดำเนินนโยบายการเงิน

1.2) ธนาคารพาณิชย์ให้บริการด้านการเงินในด้านต่าง ๆ ดังนี้การรับฝากเงิน การให้กู้ยืม การโอนเงิน การเรียกเก็บเงิน การให้เชาตู้നിറယံ การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การออกเลตเตอร์ออฟเครดิต การประกอบกิจการวิเทศธนกิจ

#### 1.3) สถาบันการเงินเพื่อวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นธนาคารของรัฐบาล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2509 มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร โดยให้กู้ยืมเงินระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว

- ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) เป็นธนาคารของรัฐบาล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 เพื่อดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาคารและที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย

- ธนาคารออมสิน เป็นธนาคารที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. 2489 เพื่อระดมเงินออมจากประชาชนแล้วนำมาให้รัฐบาลกู้ยืมโดยการซื้อพันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงินและตัวเงินคลังของรัฐบาล

### (2) สถาบันการเงินที่ไม่ประกอบกิจการธนาคาร

2.1) บริษัทเงินทุน (finance company) บริษัทเงินทุนเป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงิน ออมจากประชาชนทั่วไป โดยการออกตัวสัญญาใช้ เงินจำหน่ายแก่ประชาชนคล้ายกับการรับฝากเงินของ ธนาคารพาณิชย์แต่อาจให้ดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่า ธนาคารพาณิชย์ทั่วไป แล้วนำไปให้กู้ยืมและลงทุนใน หลักทรัพย์

2.2) กองทุนรวม (mutual fund) จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมเงินจากผู้มีเงินออมด้วยวิธีการ จำหน่ายหน่วยลงทุน ให้แก่ผู้สนใจแล้วบริษัทจัดการ กองทุนรวมจะรวบรวมเงินไปลงทุนซื้อหลักทรัพย์ เช่น พันธบัตร หุ้นสามัญ หุ้นกู้ ตัวสัญญาใช้เงิน เป็นต้น เมื่อการลงทุนของกองทุนรวมได้ผลดีมีรายได้ก็จะนำมา แบ่งปันให้แก่ผู้ถือหน่วยลงทุนในรูปของเงินปันผลและถ้า ขายหน่วยลงทุน ออกไป ใน ณะที่ มีราคาสูงขึ้น ผู้ลงทุนก็จะได้กำไรจากการขายหน่วยลงทุนนั้น

2.3) สหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืมส่งเสริมการออมของสมาชิก ช่วยเหลือสมาชิกด้านการจัดหา วัสดุอุปกรณ์การเกษตร และด้านการจำหน่ายผลิตผลของสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตร สมัยใหม่แก่สมาชิก

2.4) สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินที่จดทะเบียนกับทางการโดยทำหน้าที่รับฝากเงินจากสมาชิกและให้สมาชิกกู้ยืมเงิน โดยคิดดอกเบี้ย แล้วนำกำไรที่ได้รับจากการดำเนินงานมาแบ่งปันให้สมาชิกตามมูลค่าหุ้นที่หุ้นที่ถือและตาม มูลค่าดอกเบี้ยเงินกู้ เงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้จากเงินค่าหุ้นของสมาชิก เงินฝากจากสมาชิก และเงินกู้ จากสถาบันการเงินอื่น ๆ แล้วนำเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

2.5) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นสถาบันการเงินดำเนินการระดมทุนด้วย การออกตั๋วสัญญาใช้เงิน เสนอขายต่อประชาชนทั่วไป เพื่อนำมาให้ประชาชนกู้ไปซื้อที่ดินและสร้างที่อยู่อาศัย ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ให้กู้โดยมีบ้านและที่ดินค้ำ ประกัน
- 2) ซื้อบ้านและที่ดินโดยให้สิทธิผู้ที่ยายที่จะไถ่ถอนคืนได้
- 3) ขายบ้านและที่ดินโดยวิธีการให้เช่าซื้อ

2.6) โรงรับจำนำ เป็นสถาบันการเงินขนาดเล็กที่พบเห็นได้ทั่วไปตามแหล่งชุมชน ทำหน้าที่ให้กู้ยืมแก่ประชาชนทั่วไปโดยการ รับจำนำสิ่งของและเครื่องใช้ต่าง ๆ ทั้งของใหม่และของที่ใช้แล้ว โรงรับจำนำของเอกชนใช้เงินทุนของผู้เป็นเจ้าของ หรือหุ้นส่วนและเงินจากการกู้ยืมมาใช้ดำเนินการรับจำนำ สถานธนาณูเคราะห์ได้เงินทุนจากงบประมาณซึ่งรัฐบาล จัดสรรให้ รวมทั้งเงินกำไรสะสมและเงินกู้จากธนาคารออมสิน ส่วนสถานธนาณบาลได้เงินอุดหนุนจากเทศบาลและ เงินกู้จากกองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล โรงรับจำนำทั้ง 3 ประเภทเป็นสถาบันการเงินที่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยนิยม กู้ไปเพื่อการบริโภคและเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับการค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ

2.7) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อจัดหาทุนให้กู้ระยะปานกลางและระยะยาวแก่กิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ บริษัทดำเนินงานใน ลักษณะของกิจการภาคเอกชนโดยนักบริหารอาชีพ แต่มีเป้าหมายเน้นที่การพัฒนาอุตสาหกรรม มิได้คำนึงถึง ผลกำไรสูงสุดอย่างธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนทั่วไปโครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทประกอบด้วยผู้ถือหุ้น 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กลุ่มบริษัทเอกชน กลุ่มบริษัทเงินทุน กลุ่มบุคคล ธรรมดาและกลุ่มบริษัทประกันภัย

2.8) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่กิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิไม่เกิน 50 ล้านบาท ในอุตสาหกรรม 4 ประเภท คือ อุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมหัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือนและ อุตสาหกรรมบริการ